

Panie Przewodniczący,

Wysoka Rado,

Szanowni Goście

Jak co roku zobligowany jestem do przedłożenia Państwu sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Łazy za poprzedni rok budżetowy. Tym razem rok 2012, który zapewne pozostanie na długo w historii gminy, jako rok rekordowy pod wieloma względami w tym:

- wysokości wykonanych dochodów ogółem – ponad 48 i pół mln. zł;
- wysokości dochodów majątkowych – ponad 13 i pół mln. zł, w tym kwoty środków unijnych na realizację inwestycji gminnych – ponad 11 mln. 800 tys. zł;
- dynamiki wzrostu dochodów ogółem – ponad 119 %, a dochodów majątkowych ponad 200 %;
- wysokości wykonanych wydatków budżetowych ogółem – ponad 50 mln. 500 tys. zł, w tym majątkowych w wysokości ponad 15 mln. 800 tys. zł,
- udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem – 31,3 %.

Na dochody gminy w roku 2012, w kolejności wg wielkości kwot składały się:

- **dochody własne**, w tym udział w podatkach dochodowych stanowiących dochód budżetu państwa (9.947.073 zł), podatki i opłaty lokalne i inne stanowiące dochody gminy na podstawie ustaw (t.j.podatek od nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych, opłata skarbową, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych)(7.187.558 zł) , dochody z majątku (sprzedaż, najem, dzierżawa, wieczyste użytkowanie) (2.147.796 zł) oraz dochody pozostałe, w tym sprzedaż usług odsetki prowizje, kary umowne itp. (2.303.253 zł) – łącznie 21 mln. 586 tys. zł.

Dochody z tych tytułów w ostatnich 5 latach wzrosły o ponad 4 mln. 700 tys. zł t.j o 27,9 %. Jest to największe źródło dochodów gminy. Udział tych dochodów w dochodach ogółem w tym okresie zmalał z ponad 56 % do 44 % za sprawą rosnącego udziału środków unijnych, których udział wzrósł z 0,5 % do 24,4 % w roku 2012.

- drugie duże i jednocześnie w miarę stabilne źródło dochodów gminy stanowią **subwencje** w tym: część oświatowa subwencji ogólnej (8.073.533 zł), część wyrównawcza subwencji

ogólnej (1.690.530 zł), oraz część uzupełniająca subwencji ogólnej (33.803 zł) – łącznie 9 mln. 798 tys. zł. Dochody z tych tytułów w okresie ostatnich pięciu lat wzrosły o 607 tys. zł, a ich udział w dochodach ogółem malał z poziomu 30 % do 20,2 % z tego samego powodu, co i poprzednio.

- Ostatnim stałym źródłem dochodów gminy są **dotacje** zarówno z budżetu państwa jak i z innych źródeł z przeznaczeniem na:

--- realizację zadań zleconych głównie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, ewidencji ludności i urzędu stanu cywilnego (2.964.588 zł),

--- na realizację zadań własnych gminy głównie pomocy społecznej, pomocy materialnej dla uczniów (1.320.454 zł),

--- dotacje na zadania inwestycyjne inne niż środki unijne z budżetu państwa, WFOŚ, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, Województwa Śląskiego (1.068.543 zł),

-- oraz dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień w niewielkiej kwocie 14.800 zł.

Łącznie dotacje w kwocie 5 mln. 368 tys. zł stanowiły 11 % ogółu dochodów w roku 2012. Ich wysokość w ostatnich latach w zależności od wysokości dotacji pozyskanych na zadania inwestycyjne wahała się między 3 mln. 908 tys. zł, a 5 mln. 368 tys. zł. Udział ich w dochodach wynosił od 13 do 11%.

Ostatnie źródło dochodów gminy - **środki unijne** to najmniej stabilne źródło dochodów gminy. W roku 2012 Gmina Łazy pozyskała 11 mln. 848 tys. zł w tym 11 mln 293 tys. zł na zadania inwestycyjne z funduszy strukturalnych w ramach RPO WŚI oraz PROW, a 478 tys. zł na zadania bieżące, głównie realizację projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO KL. Oczywiście aby te środki pozyskać, gmina musiała dysponować wkładem własnym w wysokości 15 % w przypadku środków RPO, i około 40 % w przypadku środków PROW.

Zrealizowane dochody z tytułu środków unijnych w roku 2012 stanowiły 24,4 % łącznej kwoty dochodów. Ich udział w budżetach ostatnich 5 lat wzrastał z 0,5 % w roku 2008. Od roku 2008 budżet gminy zasilają kwota 23 mln. 100 tys. zł środków unijnych przeznaczanych głównie na zadania inwestycyjne. W roku bieżącym planowana kwota tych dochodów ma wynieść około 6 mln. zł.

Myszę, że w maksymalnym stopniu, na ile pozwalały obwarowania ustawowe dotyczące możliwości zadłużania i możliwości spłat długu publicznego, wykorzystaliśmy jedyną szansę pozyskania środków unijnych dla gminy.

Łącznie dochody budżetowe zrealizowano w wysokości 48 mln. 594 tys. zł na poziomie 96 % wartości planowanych, przy czym dochody bieżące na poziomie 98,6 % wartości planowanych, a dochody majątkowe na poziomie 89,8 % wartości planowanych. Dochody ogółem od roku 2008 wzrosły z kwoty 30 mln. 123 tys. zł do wspomnianych wcześniej 48 mln. 594 tys. zł, czyli o 61,3 % co daje średniorocznie ponad 12 %. W przeważającym mierze na ten wzrost miały wpływ dochody ze środków unijnych.

Wydatki budżetowe w roku 2012 wyniosły 50 mln. 517 tys. zł i wykonane zostały na poziomie 96,5 % wartości planowanych, w tym wydatki bieżące 34 mln. 686 tys. zł – 98,0% wartości planowanych, a wydatki majątkowe 15 mln. 831 tys. zł – 93,4 % wartości planowanych.

Wydatki bieżące to:

-- wynagrodzenia i ich pochodne czyli składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy w wysokości 16 mln. 588 tys. zł stanowiących 32,8 % łącznej kwoty wydatków;

-- wydatki statutowe jednostek budżetowych czyli wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych (szkoły, przedszkole, OSiR, OPS) i Urzędu Miejskiego wyniosły 8 mln. 451 tys. zł i stanowiły 16,7 % ogółu wydatków;

-- dotacje na zadania bieżące udzielane z budżetu gminy w tym dotacje dla szkół i przedszkoli niepublicznych, dla Miejskiego Ośrodka Kultury, dla Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łazy oraz dla stowarzyszeń realizujących zadania własne gminy to kwota 2 mln. 605 tys. zł stanowiąca 5,2 % ogółu wydatków;

--- świadczenia na rzecz osób fizycznych w tym świadczenia pomocy społecznej, stypendia, diety, pomoc materialna dla uczniów, dodatki tzw. socjalne dla nauczycieli (dodatek wiejski i mieszkaniowy) oraz świadczenia ze stosunku pracy niebędące wynagrodzeniami to kwota 5 mln.041 tys. zł stanowiąca 10,0 % łącznej kwoty wydatków;

--- bieżące wydatki na realizację projektów finansowanych ze środków unijnych w ramach PO KL wyniosły 588 tys. zł i stanowiły 1,2 % wykonanych wydatków i w całości

zrealizowane zostały ze środków unijnych uzupełnionych środkami z dotacji z budżetu państwa.

Łącznie **wydatki bieżące** stanowiły w poprzednim roku budżetowym 68,7 % łącznej kwoty wydatków. Ich wielkość od roku 2008 wzrosła z kwoty 25 mln. 606 tys. zł do 34 mln. 685 tys. zł w roku 2012. Nominalny wzrost wyniósł 9 mln. 080 tys. zł czyli o 35,5 % w okresie 5 lat – średniorocznie 7,1%, przy czym wzrost w latach 2008-2010 znacznie wyższy, a wyhamowanie ich wzrostu w latach 2011 i 2012.

Wydatki majątkowe w roku 2012 wyniosły 15 mln. 831 tys. zł i składały się na nie:

- modernizacja wodociągu w Chruszczobrodzie i Chruszczobrodzie Piaskach 1 mln. 487 tys. zł;
- place zabaw 76 tys. zł;
- fundusze sołeckie 144 tys. zł;
- parking oraz ciąg ulic Wiejska – Okólna 1 mln. 701 tys. zł;
- rewitalizacja centrum Łaz 353 tys. zł;
- termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Ciągowicach 586 tys. zł;
- dobudowa punktów oświetleniowych 71 tys. zł;
- budowa kanalizacji sanitarnej 9 mln. 619 tys. zł;
- termomodernizacja MOK Łazy w wysokości udziału gminy 170 tys. zł;
- budowa zespołu boisk sportowych w Łazach 298 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne stanowiły 31,3 % wykonanych wydatków roku 2012. Takie wskaźnika nigdy jeszcze w gminie nie osiągnięto. Wydatki inwestycyjne w latach 2008 – 2012 wzrosły ponad pięciokrotnie – z kwoty 3 mln. 098 tys. zł do 15 mln. 831 tys. zł.

Łącznie w tych latach (po wybudowaniu krytej pływalni) zrealizowano inwestycje o wartości 44 mln.909 tys. zł. A kolejne inwestycje o wartości 10 mln. 699 tys. zł realizujemy w roku bieżącym.

Przypomnę w tym miejscu, że środki unijne ściągnięte do gminy w tym okresie to kwota 23 mln. 100 tys. zł. Różnica między tymi kwotami w wysokości 21 mln. 809 tys. zł, to nasz wkład własny oraz inwestycje realizowane wyłącznie ze środków własnych. Tymi środkami własnymi w dużej mierze (około 13 mln. zł) były środki zwrotne w postaci kredytów i pożyczek.

Wracając do głównego tematu jak już wcześniej powiedziałem zrealizowane dochody za rok 2012 w kwocie 48 mln. 594 tys. zł i wydatki w kwocie 50 mln. 517 tys. zł oznaczają ujemny wynik budżetu tzw. deficyt budżetu w wysokości 1 mln. 923 tys. zł. Celowo posługuję się w tym miejscu poprawnym nazewnictwem – ujemny wynik budżetu - ponieważ jest on kategorią zupełnie różną od znanego wszystkim wyniku finansowego nazywanego także bilansowym, ustalany w sprawozdaniu finansowym, czyli w bilansie jednostki. Ta wielkość także jest ustalana w budżecie *i od trzech lat* wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu podlega zatwierdzeniu przez Wysoką Radę.

Otóż jak już powiedziałem ta kategoria ekonomiczna jest zupełnie różna od wyniku finansowego nie tylko pod względem znaczenia ekonomicznego, ale także i wartości. Wynik finansowy gminy za rok 2012 był dodatni, czyli **gmina zakończyła rok zyskiem w wysokości 12 mln. 239 tys. zł.** Wartość aktywów czyli majątku gminy netto (wprawdzie po odliczeniu amortyzacji, ale w cenach historycznych - księgowych) wzrosła z prawie 81 mln. zł do prawie 96 mln. zł, czyli o niemal 15 mln. zł.

Sprawozdania te zostały przedłożone Radzie i wszyscy radni mieli możliwość zapoznania się z nimi i szczegółowego omówienia, uzyskania wyjaśnień.

Podsumowując, jeszcze raz pragnę podkreślić, że zarówno w roku 2012 jak i w latach poprzednich wykorzystaliśmy daną nam szansę w postaci dofinansowania ze środków unijnych. Realizację inwestycji kontynuujemy jeszcze w roku bieżącym.

Zarówno w roku poprzednim, jak i w latach wcześniejszych oraz w bieżącym roku realizujemy obowiązkowe zadania bieżące. Ich poziom nie jest zaniżany przez realizację inwestycji. Dysponujemy coraz większą ofertą i wyższą jakością usług edukacyjnych, opiekuńczych, kulturalnych, sportowych, socjalnych i komunalnych. Corocznie szukamy oszczędności w wydatkach bieżących, ale nigdy nie jest to kosztem rezygnacji z realizacji jakichkolwiek zadań gminy. Jednym z ważniejszych problemów wydaje się być stan dróg gminnych, ale myślę, że z czasem i z tym problemem sobie poradzimy.

Wobec powyższego proszę Wysoką Radę o zatwierdzenie powyższych sprawozdań oraz udzielenie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2012.